

Profil grada Kragujevca za uspostavljanje partnerstva sa gradom/opštinom u inostranstvu

Lokalna samouprava: Grad Kragujevac	Zemlja/ region / okrug: Republika Srbija/Centralna Srbija/ Šumadijski upravni okrug
Odgovorno lice: Nikola Dašić	Funkcija: Gradonačelnik
Kontakt osoba: Tamara Babić	Radno mesto: Kordinatorator za poslove unutrašnje i međunarodne saradnje
E-mail: gradonacelnik@kg.org.rs international@kg.org.rs	Telefon/Fax: +381(0) 34) 306 106/ +381(0)34) 335 346
Adresa: Trg Slobode broj 3, Kragujevac Telefon: 034 335 32	Vebsajt: www.kragujevac.rs
Društvene mreže:	Facebook: https://www.facebook.com/kragujevac.rs/ Instagram: https://www.instagram.com/gukragujevac/ Youtube: https://www.youtube.com/user/kragujevacgrad

<p>Geografske karakteristike</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Lokacija: Grad Kragujevac je smešten u centralnoj Srbiji, u Regionu Šumadije i Zapadne Srbije. On je administrativni centar Šumadijskog upravnog okruga. Nadmorska visina 180 - 220m ❖ Položaj u odnosu na glavne saobraćajnice: Smešten na raskrsnici glavnih državnih i magistralnih saobraćajnica, uz panevropski multimodalni koridor 10 koji prolazi kroz centralni deo Jugoistocne Evrope, udaljen od prestonice grada Beograda 140 i od grada Niša 150 km. Železnički je povezan putem 4 glavna železnička pravca: - Kragujevac – Beograd – Subotica – Budimpešta, - Kragujevac – Niš – Sofija, - Kragujevac – Podgorica – Bar (morska luka) - Kragujevac – Skoplje – Solun (morska luka). Relativno mala udaljenost od državnih granica susednih država u odnosu na grad (250–320 km) otvara mogućnosti za intenzivnu međunarodnu saradnju. ❖ Površina: Prostire se na površini od 835 kvadratnih kilometra što ga čini gradom srednje veličine. ❖ Klima: Umereno-kontinentalna
<p>Prirodni resursi</p> 	<p>Nalazi se na obalama reke Lepenice u Kragujevačkoj kotlini, gde se dotiču krajni ogranci Šumadijskih planina: Rudnika, Crnog Vrh i Gledičkih planina. Na teritoriji su zastupljeni su ravničarski, brdsko-planinski i planinski tereni, a teritorija je prelazna između stočarsko-voćarskih oblasti na jugu i zapadu i ratarskih na severu i istoku.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Reke - Lepenica je najveća i najznačajnija reka, dužine 48km sa brojnim pritokama. Izvire na Gledičkim planinama, a uliva se u reku Veliku Moravu. ❖ Planine: Okružen obroncima planina Rudnik i Crni Vrh. Rudnik je najveća planina u Šumadiji sa najvišim vrhom 1.123 m. Crni vrh, (707 m) planina na istoku od Kragujevca, bogati pećinama i slapovima, područje sa najvišom količinom padavina u Šumadiji ❖ Jezera: Na teritoriji grada postoje samo veštačka jezera, poput Grošničkog jezera, Jezera Bujanj ili Jezera u spomen parku Šumarice koje predstavlja omiljeno mesto Kragujevčana za rekreaciju i kupanje. Oko 20km od Kragujevca se nalazi jedno od najvećih akumulacionih jezera u regionu - Gružansko jezero, obima od 42 kilometra, a duboko 35 metara, pa se sa pravom naziva i "Šumadijsko more", izletišta Kragujevačana. ❖ Parkovi: Spomen park Šumarice je najveća parkovska površina, šetalište građana Kragujevca, prirodni i istorijski lokalitet. Veliki park je najomiljenije mesto za šetnju Kragujevčana svih generacija. Mali park se nalazi u samom centru grada, u okviru kompleksa Milošev venac. Eko Park je legat Svetozara Andrejevića, predat na večito uživanje građanima Kragujevca 1900. godine. Pivarski park se nalazi u blizini centra, na Pivarskom brdu (gde su nekad bile prve pivare u Kragujevcu), poseduje staze za šetnju, prostor za dečju igru i teren za kolektivne sportove. ❖ Šume - Ukupan kapacitet šumskog zemljišta iznosi 24.120ha, odnosno 29%, od čega je 75% šumskog zemljišta u privatnom vlasništvu. ❖ Izvori lekovite vode - preovlađuju obični izvori kojih ima oko 400. Na Crnom vrhu se nalazi najizdašniji izvor u Šumadiji (Vrelo u Gornjem Štiplju sa oko 50 l/sek). Nekoliko izvora ima svojstva lekovitih voda, poput Izvora banje

	<p>Voljavča (slabo mineralizovane oligomineralne vode) u blizini manastira Voljavče, okružen prelepom hrastovom i bagremovom šumom.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Rude: izražena nalazišta azbesta i retkih metala olova, cinka i žive. ❖ Biodiverzitet grada je očuvan
<p>Stanovništvo</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Broj stanovnika: Kragujevac je četvrti grad po veličini u Srbiji. Procena RZS-a za 2020. godinu da je broj stanovnika u Kragujevcu iznosio 175.716. ❖ Etnička struktura: Prema popisu iz 2011. godine Srbi – 95,89% Romi – 0,82% Crnogorci – 0,36% Makedonci – 0,16% ❖ Religijska struktura: Pravoslavna – 95,51% Katolička – 0,19% Islamska – 0,37% Ateisti – 0,51% Ne izjašnjavaju se – 1,49%
<p>Obrazovne ustanove</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Predškolske ustanove: 2 ustanove za decu PU "Nada Naumović" i PU "Đurđevdan" koje pružaju usluge u 16 objekata (jaslice i vrtići). ❖ Osnovne škole: 22 redovne osnovne škole, 2 specijalne koje su i osnovne i srednje i 1 muzička škola koja je i niža i srednja. ❖ Srednje škole: 10 srednjih škola i to: 2 gimnazije, 6 srednjih stručnih škola, 2 specijalne škole (koje su i osnovne i srednje) ❖ Univerzitet, fakulteti: Univerzitet u Kragujevcu je samostalna visokoškolska ustanova, čiji je osnivač Republika Srbija. Čini ga 12 fakulteta, od kojih je 6 sa sedištem u Kragujevcu, dva u Čačku, jedan u Jagodini, jedan u Užicu, jedan u Kraljevu i jedan u Vrnjačkoj Banji. ❖ Instituti : samo Institut za informacione tehnologije je samostalna ustanova, a ostali su u okviru fakulteta.
<p>Ustanove socijalne zaštite i zdravstvene ustanove</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ustanove socijalne zaštite u Kragujevcu su: Centar za socijalni rad "Solidarnost"; Centar za razvoj usluga socijalne zaštite "Kneginja Ljubica"; Gerontološki centar; Zavod za smeštaj odraslih "Male Pčelice"; Sigurna Kuća za žene i decu žrtve nasilja u porodici; Prihvatilište za odrasle i starije ❖ Zdravstvene ustanove: Domovi zdravlja: Dom zdravlja Kragujevac zdravstvena ustanova primarne zdravstvene zaštite Bolnice, klinike: Univerzitetski klinički centar Kragujevac, obavlja visokospecijalizovanu, specijalističko – konsultativnu i stacionarnu zdravstvenu delatnost iz više oblasti medicine, odnosno oblasti zdravstvene zaštite. U svojih 17 klinika, 12 centara i 14 stručnih medicinskih i nemedicinskih službi sa 1118 postelja i oko 2800 zaposlenih, pruža zdravstvenu zaštitu stanovništvu sa šireg područja centralne Srbije za 1,8 miliona stanovnika. Jedinstven je urgentni i bolnički centar za oko 300.000 stanovnika grada Kragujevca i regiona Šumadije.

	<p>Veterinarske ustanove: pet veterinarskih ambulanti.</p> <p>Apoteke: Apoterska ustanova sa 15 apoteka.</p> <p>Zdravstveni zavod: Institut za javno zdravlje Kragujevac (IZJKG) je zdravstvena ustanova nosilac aktivnosti u oblasti javnog zdravlja za teritoriju Šumadijskog upravnog okruga.</p>
<p>Glavne privredne aktivnosti</p> 	<p>Grad ima izvozno orijentisanu privredu. Najzastupljenije privredne delatnosti u Kragujevcu su: • Saobraćajna, pre svega automobilska industrija • Trgovina • Industrija hrane i pića, poljoprivreda • Industrija odeće i obuće • Poslovne usluge • Softver i informaciono-komunikacione tehnologije • Nameštaj i drvna industrija • Tekstilna industrija • Industrija mašina i opreme i manje zastupljene: • Proizvodnja energije (solarni paneli) • industrija papira • ugostiteljska • kreativna industrija. • mediji i marketing • Građevinarstvo • Finansijske i pravne usluge • Vodoprivreda • Osiguranje • Moda, dizajn i umetnost • Zanatska proizvodnja</p> <p>U Kragujevcu posluju privredni subjekti koji su nosioci, ne samo lokalnog, već i regionalnog, ali i privrednog razvoja Srbije. Najveći broj čine preduzetnici, a manji privredna društva. Razvijen je inovativni MSP sektor, iz oblasti industrije i intelektualnih usluga.</p> <p>❖ Industrija: Grad Kragujevac se smatra kolevkom industrijalizacije Srbije. Kroz istoriju, u Kragujevcu se razvijala vojna industrija, a od sredine 20. veka je otpočela i proizvodnja automobila.</p> <p>Danas dominira metaloprerađivačka industrija, a u okviru nje proizvodnja saobraćajnih sredstava, kao nosilac privrede.</p> <p>Automobilska industrija je važno obeležje i simbol Kragujevca. To je grana sa najviše investicija, dominantna u uvozu i izvozu. Fiat Chrysler Automobili Srbija (FCA) i fabrika „Fiat automobili Srbija“ je najvažniji privredni subjekt u auto – industriji sa kojim počinje reindustrijalizacija. Pored FCA u okviru industrije posluje i više od 100 proizvođača delova i komponenti od kojih značajan deo pripada sektoru malih i srednjih preduzeća.</p> <p>Mašinska industrija : Zastava oružje, sa tradicijom dugom preko 160 godina i gotovo 2500 zaposlenih predstavlja izuzetno važan činilac, kako u metalском sektoru, tako i u sveukupnom ekonomskom životu grada. Postoji MIND Park, industrijski park usmeren na kompanije iz železničke, aéro i visokotehnološke industrije. Dolazak novih investitora, velikih globalnih igrača poput Simens Mobiliti, Škoda elektrik i potencijalno Štadler je posebno značajan kako sa aspekta otvaranja novih radnih mesta, tako i u industriji primenjenih istraživanja i razvoja. Pored pomenutih kompanija postoji još značajnih kompanija metalčkog kompleksa poput Vaker Nojson, Unior komponents, Gorenje MDM i drugi. Grad Kragujevac ima na raspolaganju dve slobodne zone (FAS i Šumadija) i 5 industrijskih radnih zona površine 1.062 ha, kao i braunfild i grinfild investicije.</p> <p>Poljoprivreda i ruralni razvoj: Prirodne karakteristike Kragujevca omogućuju poljoprivrednu proizvodnju. Poljoprivredna površina zauzima blizu 63,83% teritorije Grada. Ruralno područje u kome živi oko 16% stanovnika ima ogromne potencijale u proizvodnji i preradi voća po kojoj je i cela Šumadija prepoznatljiva. U poljoprivrednoj proizvodnji dominira proizvodnja žita, zatim sledi krmno bilje, a na trećem mestu su</p>

	<p>voćarstvo i vinogradarstvo. Postoje uslovi za razvoj stočarstva, lova, ribolova, šumarstva, ratarstva, kao i organske proizvodnje.</p>
<p>Kultura i istorija</p> 	<p>Kragujevac ima bogato kulturno – istorijsko – industrijsko-versko, prirodno i čulno nasleđe. U periodu od 1818. - 1841.godine bio je prestonica kneževine Srbije i u njemu su osnovane brojne kulturno - prosvetne i naučne institucije. U Gradu postoji više značajnih institucija od regionalnog, a neke i od nacionalnog značaja u oblasti kulture i umetničke delatnosti. Više njih nastavlja tradiciju prvih ustanova svoje vrste u modernoj Srbiji.</p> <p>❖ Institucije koje se bave kulturnom delatnošću su : Narodni muzej, Dom omladine Kragujevac, Knjaževsko srpski teatar , Pozorište za decu Kragujevac, Narodna biblioteka "Vuk Karadžić", Spomen park "Kragujevački oktobar", Centar za negovanje tradicije i kulture "Abrašević – Zavod za zaštitu spomenika kulture,Istorijski arhiv Šumadije, Muzički centar – osnovan 2009.godine, Ustanova kulture "Koraci", Studentski kulturni centar, kao i 2 galerije, bioskop, biblioteke, horovi, 20-ak kulturno-umetničkih društava, 2 baletske škole, 2 orkestra, brojne muzičke škole i 1 koncertna dvorana.</p> <p>❖ U gradu postoji 25 tradicionalnih manifestacija kulture (festivali, izložbe, saloni, predstave, sajmovi, koncerti, itd.) , od kojih su najznačajnije:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Dan grada - 6. maj, sa Dečjim karnevalom ○ „Veliki školski čas“, „Bdenje“, „Dosta su svetu jedne Šumarice“, „Oktoh“ i „Međunarodni salon antiratne karikature“, „Artija“ manifestacije u cilju obeležavanja pijeteta prema žrtvama – rodoljubima streljanim 21. oktobra 1941. godine. ○ Kragujevački festival antiratnog, angažovanog i akademskog filma „KRAF“ ○ Dani kragujevačke knjige ○ „BAŠTeAtar“ – regionalni festival alternativnih pozorišta ○ Međunarodni festival kamernih horova „Koncepti“ ○ Joakim inter-fest - međunarodni pozorišni festival ○ Pozorišni susreti gimnazija Srbije ○ Internacionalni džez festival ○ Šumadijski bluz i džez festival ○ Arsenal fest – festival moderne muzike ○ Šumadija fest ○ Internacionalni festival harmonike <p>❖ Istorijske i kulturne i industrijske znamenitosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Stara crkva iz 1818. godine, zadužbina kneza Miloša Obrenovića ○ Knez Mihailov konak deo dvora, 19. vek ○ Zgrada Stare skupštine sagrađena je 1859/60 godine u porti Stare crkve. ○ Amidžin konak iz 1818. /1819. jedina je sačuvana zgrada prvobitnog dvorskog kompleksa, koja je danas u sklopu Narodnog muzeja. ○ Zgrada gimnazije - Prva Gimnazija u modernoj Srbiji osnovana je 1833. godine. ○ Knjaževsko srpski teatar osnovao je knez Miloš Obrenović 1835. godine. ○ Muzej „Stara livnica “ smešten u autentičnoj zgradi livnice iz osamdesetih godina 19. veka

	<ul style="list-style-type: none">○ Vojno zanatlijska škola otvorena je 1854. dekretom kneza Aleksandra Karađorđevića, prva takve vrste u Srbiji.○ Stara upravna zgrada Vojnotehničkog zavoda sagrađena je 1926. godine u frankofilskom stilu.○ Spomenik Topolivcu postavljen je posle Drugog svetskog rata.○ Zgrada suda je monumentalna građevina iz 1904. godine.○ Kragujevačka saborna crkva posvećena je Uspenju Presvete.○ Regentova kuća u kojoj je od avgusta 1914. do oktobra 1915. godine živio i radio regent Aleksandar Karađorđević.○ Betonski pešački most preko Lepenice○ Bujanj česma – kod Bujanj jezera, služila za napajanje vodom još u tursko doba.○ Vodotoranj - redak primer industrijske arhitekture sa kraja 19. veka.○ Srednjeevokvni utvrđeni grad Srebrenica – Stragari, sa kraja XIV veka.❖ Prostorno kulturno – istorijske celine<ul style="list-style-type: none">○ Staro gradsko jezgro - 19. vek○ Spomen park „Kragujevački oktobar” Šumarice○ Kompleks „Sokolana”u Staroj radničkoj koloniji - jedinstvena celina arhitektonsko - urbanističkog oblikovanja industrijskog pejzaža u ovom delu Evrope (1924–1930.)○ Kompleks Vojno-tehničkog zavoda❖ Arheološka nalazišta<ul style="list-style-type: none">○ Praistorijsko naselje u Divostinu○ Todorčevo iz starijeg neolita (Starčevačka kultura), starijeg gvozdenog doba i rimske civilizacije.❖ Istorijska naselja: Borački krš❖ Umetnička dela na otvorenom prostoru –Spomen park I spomenici krajputaši❖ Arhivi –Arhiv Šumadije❖ Kulturna baština: razvijena je lokalna gastronomija (pršuta, rakija, slanina, vino, - vinski proizvođače, Art vine, Kaberne), zanatstvo, - obučarski, limarski (najstariji), voskarski zanat, tradicionalno muzičko stvaralaštvo, rituali - poklade Bela nedelja, gradska litija, iskustvo virtuelnog putovanja - portal ispred gradske turističke organizacije, proširena stvarnost – 3D prikaz skulpture majke u Legatu❖ Versko nasleđe : brojne crkve i manastiri,❖ Nadgrobnii spomenici i lokaliteti: kenotafi I groblje
--	--

<p>Turistički potencijali i rekreativni sadržaji, sportske aktivnosti, ustanove, infrastruktura</p> 	<p>❖ Turistički potencijali:</p> <p>U gradu Kragujevcu postoji ukupno 47 jedinica za smeštaj od čega: 6 hotela, 10 garni hotela, 4 prenoćišta i 30 jedinica privatnog smeštaja u urbanoj i ruralnoj sredini (17 etno-domaćinstava). Takodje, postoji 1150 ugostiteljskih objekata. Poslednjih godina doslo je do porasta broja turista i noćenja, usled poboljšane privredne klime i turističke ponude. Prema broju noćenja stranih turista Kragujevac je na 6. mestu u zemlji, iako je dominantan procenat domaćih turista, s tim da, od otvaranja Fiata, dolazi sve više stranih turista. Grad ima u centru Turistički informativni centar (TIC), sa osnovnom funkcijom sakupljanja i pružanja informacija o gradu i njegovim znamenitostima, smeštajnim i ugostiteljskim objektima i njihovoj ponudi, kulturnim, zabavnim, sportskim i drugim dešavanjima. Postoji 1 turistička organizacija. Takodje ima postavljenu turističku signalizaciju.</p> <p>❖ Najznačajnije turističke atrakcije su:</p> <p>Memorijalni spomen park Šumarice, Vojno-tehnički zavod, Kompleks „Milošev venac“, brojni manastiri (Voljavča, Denkovac, Sarinac, Raletinac), Akvarijum. Zatim, postoji veliki broj turističkih, kulturno-istorijskih i sportskih manifestacija (Arsenal fest, Fića fest, Joakim fest, Sajam turizma, Šumadija fest, Šumadijski sajam poljoprivrede,), specifične vinske i rakijske ture, 2 izletišta (Žeželj i Bešnja), manji broj velnes centara, zabavni park Avantura, 2 biciklističke staze, šetačke staze i planinarske rute, park šuma Košutnjak, i jezera.</p> <p>❖ Sport i sportski objekti:</p> <p>U Kragujevcu postoji blizu 200 sportskih klubova koji su članovi Sportskog saveza Kragujevca u 28 sportskih grana, a najvažnije su: fudbal, košarka, rukomet, odbojka, streljaštvo, kuglanje, biciklizam, karate, boks itd. Grad finansira Savez za školski sport Kragujevac, a prve Olimpijske igre učenika Republike Srbije održane su u Kragujevcu 1980. godine. Postoje brojni sportsko-rekreativni objekti: sportske dvorane, centri, teniski tereni, bazeni, teretane, streljana, itd. Značajne sportsko-rekreativne manifestacije u Kragujevcu su: Polumaraton, skokovi u vodu, memorijalni turniri u košarci, odbojci, streljački, biciklistički i drugi.</p>
<p>Saobraćaj</p> 	<p>Saobraćajno - geografski položaj grada Kragujevca i saobraćajna pristupačnost su povoljni. Grad ima razgranatu putnu infrastrukturu, ukupne dužine 440 km a 70% je savremeni kolovoz, razvijen drumski, železnički (4 pravca) i delimično rečni (preko luke Smederevo na Dunavu) i pomorski saobraćaj (preko luke Bar ili Solun uz korišćenje železnice). Ima razvijen gradski javni prevoz, koji obavljaju dva preduzeća. Postoji 21 osnovna stalna linija gradskog prevoza (i 10-ak izvedenih).</p>
<p>Uspostavljena međunarodna saradnja</p> 	<p>Bilateralna: Siren (Francuska), Bidgošć (Poljska), Pitești (Rumunija), Trenčín (Slovačka), Ohrid (BJR Makedonija), Karara (Italija), Bijelsko Bijala (Poljska), eđo Emilija (Italija), Suncheon (Koreja), Bat-Yam (Izrael), Drama (Grčka), Springfield (USA), Opola (Poljska), Ingolštat (Nemačka), Hanover (Nemačka), Mostar (BIH), Foča (Republika Srpska), Karlovac (Republika Srpska), Karlovac (Republika Hrvatska), Mogilev (Belorusija), Smolensk (Rusija), Bar (Crna Gora), Jerihon (Palestina), Opština Stari grad Sarajevo (BIH).</p> <p>Multilateralna: Predstavnici Kragujevca učestvuju u radu sledećih međunarodnih, evropskih i regionalnih organizacija: Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Saveta Evrope, Savet evropskih opština i regiona, Komitet</p>

	<p>regiona, Međunarodna asocijacija gradova vesnika mira, potpisnik je multilateralnog sporazuma Pakta protiv seksualnog zlostavljanja dece Saveta Evrope i organizator brojnih događaja i manifestacija međunarodnog karaktera.</p>
<p>Željene oblasti saradnje</p> 	<p>Industrija: mašinstvo, metalska industrija, tekstilna industrija, industrija nameštaja, kreativna industrija, transportna industrija</p> <p>Poljoprivreda, ruralni razvoj: lov, vinarstvo</p> <p>IKT, istraživanje i razvoj</p> <p>Mediji: novi mediji (kompjuterska animacija, igrice, instalacije, veb-sajtovi, virtuelna stvarnost) i tradicionalni mediji (štampani i film)</p> <p>Moda, dizajn, umetnost, zanatstvo</p> <p>Kultura i istorija: kulturne institucije (muzeji, pozorišta, biblioteke, horovi, kulturno-umetnička društva, koncertne dvorane), kulturni događaji: festivali, izložbe, saloni, sajmovi), istorijske i kulturne znamenitosti.</p> <p>Turizam, sport, rekreacija (izletišta, turističke organizacije, ruralni turizam – etno domaćinstva), sportski objekti</p> <p>Saobraćaj: železnica, autobuski saobraćaj, biciklizam.</p> <p>Lokalni ekonomski razvoj: povoljno poslovno okruženje, privlačenje investicija, brendiranje, marketing</p> <p>Sistem lokalne samouprave – ljudski resursi, ljudska i manjinska prava, antidiskriminacija, antikorupcija, rodna ravnopravnost, dobra uprava, administrativna efikasnost, e-uprava, zaštita podataka o ličnosti, slobodan pristup informacijama od javnog značaja, učešće građana u donošenju odluka, otvoreni podaci</p> <p>Urbani razvoj – planiranje, izgradnja, upravljanje gradovima, urbana mobilnost, stanovanje, pametni gradovi</p> <p>Životna sredina: voda, vazduh, biodiverzitet, buka, reciklaža, cirkularna ekonomija</p>
<p>Željeno partnerstvo:</p>	<p>x projektna x bratimljenje</p>
<p>Preferirane zemlje:</p>	<p>Francuska, Švedska, Hrvatska, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Italija, Grčka, Slovenija, Češka, Holandija, Slovačka, Poljska, Austrija....</p>